

A tanuló kódszáma:

Državni izpitni center

**6.
osztály**

2021. május 4., kedd / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök: a tanuló által hozott kék vagy fekete tolltoll vagy golyóstoll.

6. osztályos

ORSZÁGOS TUDÁSFELMÉRÉS

ÚTMUTATÓ A TANULÓNAK

Figyelmesen olvasd el ezt az útmutatót!
Kódszámodat ragaszd, illetve írd be a jobb felső sarokban levő keretbe!
Mielőtt a feladatok megoldásába kezdenél, óvatosan tépd ki a mellékletet, amelyen a két szöveg található!
Ezután figyelmesen olvasd el az egyes feladatok utasítását, és oldd meg a feladatokat!
Minden feladat esetében a választ az erre a célra kijelölt helyen írd a keretbe!
Írott betűkkel, olvashatóan írd!
Ha tévedtél, válaszodat húzd át, majd írd le a helyeset!
A végén még egyszer ellenőrizd a válaszaidat!
Sok sikert kívánunk.

A felmérőlap terjedelme 12 oldal.

N 2 1 1 1 3 1 2 1 0 3

MELLÉKLET AZ I. RÉSZHEZ

1. szöveg:

A levelezés története

Több ezer évvel ezelőtt az emberek szóbeli üzeneteket küldtek egymásnak, s csak azt követően tértek át az írásos üzenetek küldésére, amelyeket futárok kézbesítettek. Ez már az ókori Babilóniában, Egyiptomban és Rómában is szokás volt. A görögök és a rómaiak leginkább viasztáblákra írták a feljegyzéseiket. A viasztáblát később a palatábla váltotta fel.

A papiruszt, amely sásból készült, a Nílus mentén használták először. A hosszabb levelekhez több papiruszt ragasztottak össze, majd tekercsbe göngyölték. A papiruszra nádtollal írtak, és különböző színű festékekkel emelték ki a tartalom fontosabb részeit. A papirusz számos jó tulajdonsága miatt elterjedt Európában is.

A papirusz mellett az ókorban szívesen használták állati bőrből készített hártját. Ez volt a pergamen, amely nagyon alkalmas volt a festésre, emellett tartósnak bizonyult. A középkori kódexek legtöbbször például pergamen alapanyagból készült.

A 13. században kezdte felváltani a pergamen használatát a papír, amely Kínából ered. Európában az arabok honosították meg.

Az ókori görögök és rómaiak már magas színvonalú levelezést folytattak. A hivatalos és a magánlevelezés szétválására még csak a polgárosodás idején került sor.

2. szöveg:

Az első e-mailt Ray Tomlinson küldte el 1971-ben. Azóta kacsringós utat járt be az elektronikus levelezés, de még mindig alapvető kommunikációs eszköz, bármennyire is próbálják folyamatosan letaszítani a trónról.

Bár sokan azt hiszik, hogy az e-mail és az internet összeforrott fogalmak, ez nem igaz: e-mail előbb volt, mint internet. Legősibb formái egyszerű szöveges üzenetek voltak, amelyek kutatási számítógépek között biztosították a kapcsolatot. 1971-ben az internet elődjén keresztül küldte el az első mai értelemben vett e-mailt Ray Tomlinson. 1972-ben használták először a kukac (@) jelzést arra, hogy elválasszák a küldőt jelölő karaktersort a hálózat nevéől. Az e-mail név ekkor még nem jelent meg rövidítve, az *electronic mail* megnevezést egészen 1982-ig használták. 1988-ban jelent meg az első olyan levelező szoftver, amelyet bárki használhatott. 1993 óta kaphatók olyan mobiltelefonok, amelyeken e-mailezni is lehet. Ingyenes e-mail azonban csak 1996-tól létezik.

Annak ellenére, hogy az e-mailt sokan próbálták meg leváltani, egy baráti találkozó vagy egy üzleti megbeszélés még mindig gyakran végződik azzal, hogy „Dobd át e-mailen!”.

(A <https://tudasbazis.sulinet.hu> és a [24.hu](https://www.staystock.com/) nyomán. A kép forrása: <https://www.staystock.com/>.
Letöltve: 2020. 4. 5.)

I. RÉSZ

Az I. rész feladatai *A levelezés története* című 1. szöveghez és az alatta olvasható 2. szöveghez kapcsolódnak. Figyelmesen olvasd el mindkét szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

1. A két szöveg közül az egyik tanítási céllal, iskolai használatra készült. Húzd alá, hogy melyik, és indokold meg a választásodat!

az 1. szöveg

a 2. szöveg

Indoklás: _____

(1 pont)

2. A 2. szövegnek nincs címe. Adj neki megfelelő címet az 1. szöveg címének a mintájára!

(1 pont)

3. Az 1. szöveg alapján válaszolj röviden a kérdésekre!

Mire írtak a görögök és a rómaiak először? _____

Hol használták először a papiruszt? _____

Hol találták fel a papírt? _____

(2 pont)

7. Írd ki a 2. szöveg első bekezdéséből az alábbi szó rokon értelmű megfelelőjét!

kanyargós _____

(1 pont)

8. Mi az alábbi mondat jelentése? Írd a vonalra!

„Dobd át e-mailen!”

(1 pont)

9. Alkosd meg a megadott szavakból a mondatokba illő összetett szavakat, és írd be őket a megfelelő helyre! Ha kell, toldalékkold is őket!

fiók, illem, szabály, posta

Az elektronikus levelezésnek is vannak _____ ,
amelyeket illik betartani.

Az elektronikus _____ külön mappában olvashatók
a küldött és kapott üzenetek.

(2 pont)

10. Melyik szót választottuk el helyesen? Húzd alá!

ró – mai – ak

pap – ir – usz

vi – asz – táb – lák – ra

(1 pont)

14. a) Kérdezz egész mondattal az aláhúzott részre!

A viasztáblát később a palatábla váltotta fel.

(1 pont)

14. b) Alakítsd át az alábbi állító mondatot tagadóvá úgy, hogy az aláhúzott részt tagadd!

Az első e-mailt Ray Tomlinson küldte el 1971-ben.

(1 pont)

15. Alakítsd át felszólító mondattá az alábbi kijelentő mondatot! A szám és a személy maradjon változatlan!

A feladatot e-mailben küldöd el nekem.

(1 pont)

LAPOZZ!

5. Karikázd be a két helyes állítást a vers értelmében!

- A A postás megunta a sok rohangálást.
- B A postásnak mostanában sokat fáj a lába.
- C A költő sok üzenetet kap, de nem a régi postaládába.
- D A postás kigondolt néven szólítja meg a költőt.

(1 pont)

6. Írd ki az első versszakból a régies szót, és írd mellé a mai formáját!

(1 pont)

7. Írd a vonalra az alábbi szó rokon értelmű megfelelőjét!

moccan _____

(1 pont)

8. a) Írd ki a negyedik versszakból a rímelő szavakat, és húzd alá a rímet!

(1 pont)

8. b) Húzd alá ennek a rímnek a fajtáját!

keresztrím

páros rím

(1 pont)

LAPOZZ!

